

Eozinofilní otitis media od cytologické diagnózy k úspěšné léčbě dupilumabem

Knotek M.¹, Sisák M.¹, Fuksa J.¹, Schalek P.¹, Chovanec M.¹

¹Otorinolaryngologická klinika, 3. lékařská fakulta, Univerzita Karlova a Fakultní nemocnice Královské Vinohrady

Úvod

Eozinofilní otitis media (EOM) představuje onemocnění středního ucha asociované s chronickou rhinosinuitis s nosní polypózou (CRSwNP) a zánětem 2. typu¹⁻³.

Prevalence je odhadována na cca 10% u pacientů s eozinofilním/type-2 fenotypem CRSwNP¹⁻³. Pacienti s dominantní ušní symptomatikou však často nesplňují kritéria biologické léčby. Cílem kazuistiky je na toto onemocnění upozornit a ukázat efekt terapie dupilumabem.

Metodika

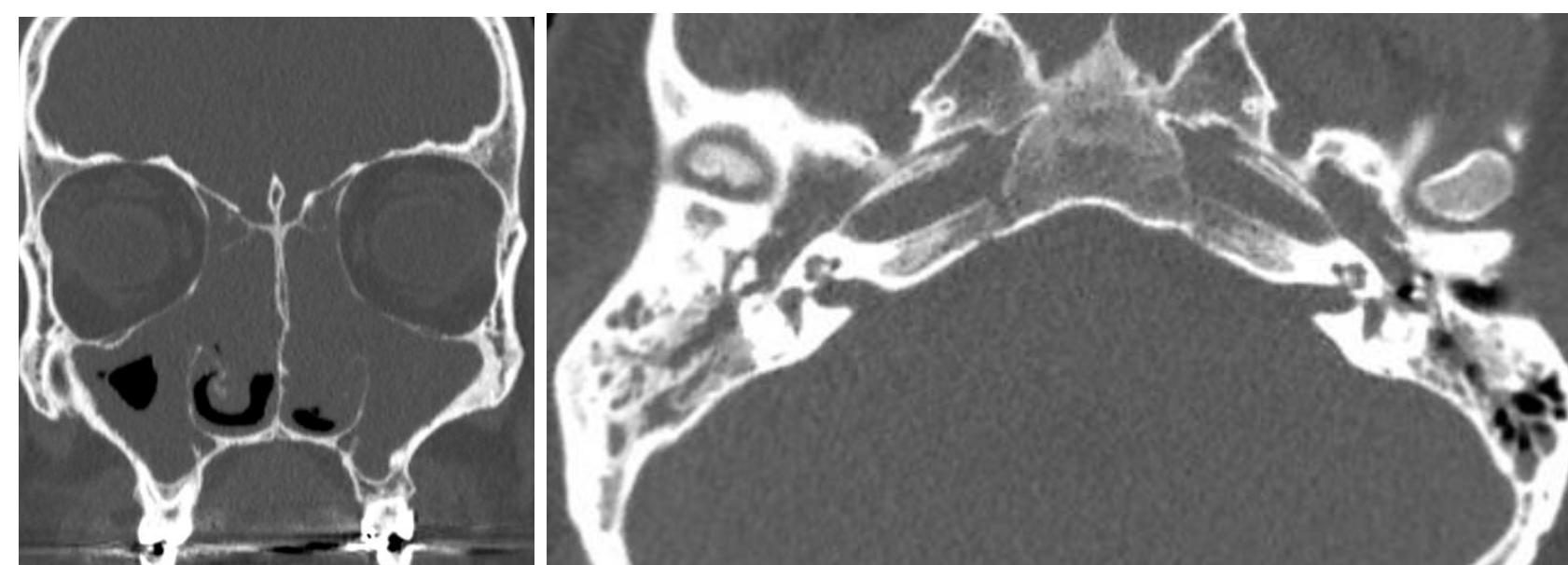
Retrospektivně jsme zhodnotili případ pacienta léčeného pro CRSwNP s dlouholetými ušními obtížemi, u kterého byla diagnostikována EOM. Hodnoceny byly otoskopické nálezy, audiometrie, zobrazovací vyšetření, cytologie středoušního sekretu a efekt dosavadní léčby. Stav před zahájením biologické léčby byl porovnán s nálezem po nasazení dupilumabu.

Cíl

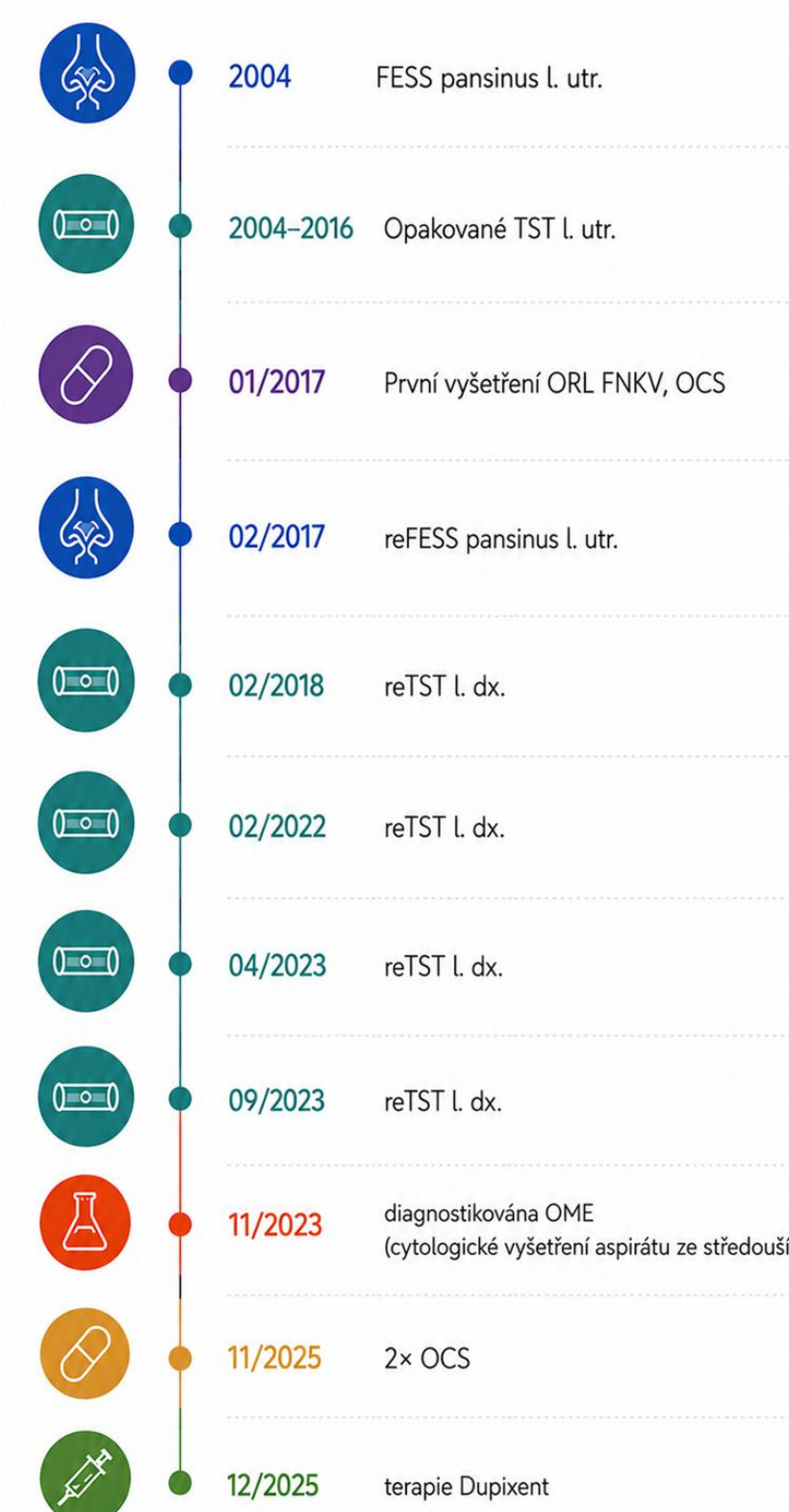
Cílem kazuistiky je upozornit na eozinofilní otitis media jako poddiagnostikovaný projev zánětu 2. typu u pacientů s CRSwNP, zdůraznit význam cytologického vyšetření středoušního sekretu a poukázat na omezení současných indikačních kritérií biologické léčby, která vycházejí převážně z tíže nosní symptomatiky. Pacienti s dominantní ušní manifestací tak nemusí na léčbu dosáhnout, přestože by z ní mohli významně profitovat.

Průběh a výsledky

53 letý muž s alergickým astmatem, podstoupil první operaci pro CRSwNP v roce 2004 a pro uvedená onemocnění byl dlouhodobě léčen inhalačními a intranasálními kortikosteroidy. Do roku 2017 podstoupil čtyřikrát obosutrannou tympanostomii pro deklarovanou sekreterickou otitidu. V roce 2017 byl doporučen k reviznímu FESS (Obr. 1). Navzdory FESS a dobré kontrole nosní symptomatiky přetrvával recidivující středoušní výpotek s nutností opakované tympanostomie vpravo. Zásadním diagnostickým momentem bylo cílené odsátí středoušního sekretu a jeho cytologické vyšetření, které prokázalo masivní eozinofilní infiltraci a vedlo k diagnóze EOM. Po zahájení léčby dupilumabem došlo k ústupu ušní i nosní symptomatiky, zlepšení sluchu a vymizení potřeby ventilační drenáže (obr. 2 a 3).

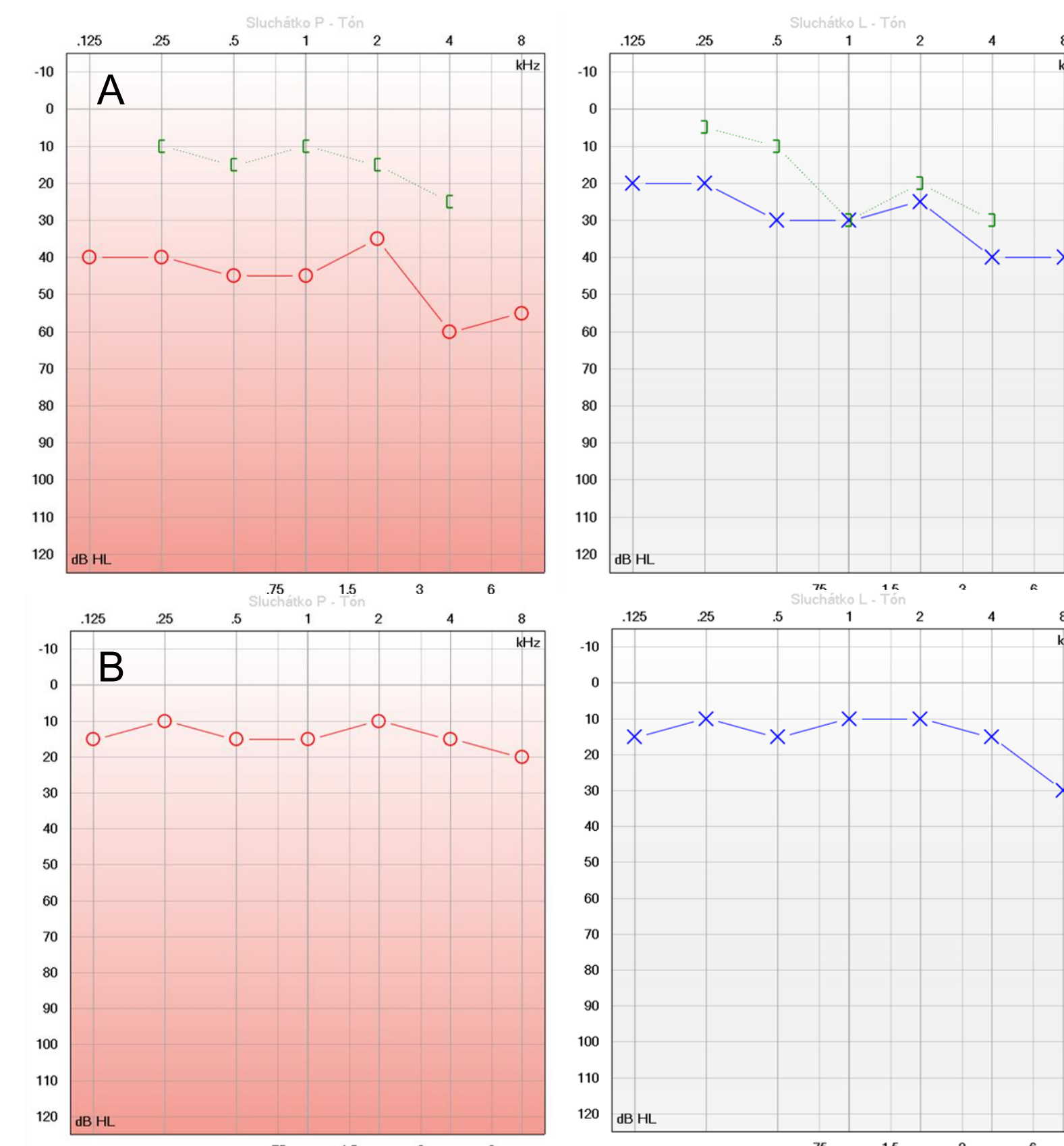
Obr. 1. CT obraz CRSwNP a EOM

Obr. 2. Casová osa diagnostiky a léčby

Indikační kritéria biologické léčby

- St.p. FESS 2004, 2017
- 1. Anosmie (OMT 3 body)
- 2. SNOT22 (44 bodů)
- 3. 2x puls OCS v posledním roce
- 4. Astma bronchiale (TKA 14 bodů)
- 5. Průkaz T2 zánětu
 - a. IgE 4990 IU/ml (norma <100)
 - b. Eosinofily $0.70 \times 10^9 / l$ (norma 0-0,5)

Obr. 3. Audiogram před (A) a při léčbě (B) dupilumabem

Závěry

Účinnost dupilumabu v léčbě EOM je potvrzena na několika skupinách pacientů.^{2,3}

U pacientů s astmatem/CRSwNP a recidivujícím středoušním výpotkem refrakterním k běžné léčbě je třeba aktivně pomýšlet na EOM. Cytologické vyšetření středoušního sekretu může být klíčové pro stanovení diagnózy.

V naší kazuistice vedla léčba dupilumabem k normalizaci sluchu a současnému ústupu ušní i nosní symptomatiky, což odpovídá dosavadním observačním datům.

EOM však není samostatně zohledněna v indikačních kritériích biologické léčby CRSwNP. Pacienti s dominantní otologickou manifestací tak mohou zůstat mimo její dosah.

Literatura

1. Iino Y. Eosinophilic otitis media; state-of-the-art diagnosis and treatment. *Auris Nasus Larynx*. 2023 Aug;50(4):479-489. doi: 10.1016/j.anl.2022.11.004. Epub 2022 Dec 15. PMID: 36528403.
2. Galletti C, Giammona Indaco F, Portelli D, Laterra G, Zambito P, Ferrisi MG, Freni L, Ciodaro F, Freni F, Maira S, Galletti B. Efficacy of Dupilumab in Patients with Chronic Rhinosinusitis with Nasal Polyps and Eosinophilic Otitis Media: A Six-Month Observational Study. *Medicina (Kaunas)*. 2025 Aug 15;61(8):1471. doi: 10.3390/medicina61081471.
3. Kim DH, Hoon Park K, Jin Kang Y. Efficacy of Biologic Therapies for Eosinophilic Otitis Media: A Systematic Review and Meta-analysis. *J Int Adv Otol*. 2024 Jul 29;20(4):331-338. doi: 10.5152/iao.2024.231374. PMID: 39161176; PMCID: PMC11363171.

Poděkování

Práce byla podpořena výzkumným projektem Univerzity Karlovy Cooperatio 43 Surgical Disciplines